

2-ik kérdés. – A szénítés folyamatának az olasz boksában való leírása.

3-ik kérdés. – Az anyagi erdőhozam meghatározásának melyik módszere vezet legbiztosabban és legkevésbé érzhető hozamingadozásokkal a szabdaszerű erdőállapotra, és melyike lesz a szünetelő erdőüzemnél a legcélszerűbb?

Ezen írásbeli kérdések megoldásával a vizsgák beváltak fejezve, melyeknek az egyes jelöltekre vonatkozó eredménye fölött egy vizsgabizottsági ülés következőleg határozott:

Ketten a vizsgát tett erdőszjelöltek közül az erdőgazdászati önálló vezetésére igen alkalmasnak, Nyolczan alkalmasnak, Tizenketten meglehetősen alkalmasnak, Ketten pedig nem alkalmasnak nyilvánítottak, s egyszersmind a n. m. magyar k. Helytartó tanács nagy pecsétjével s a vizsgabizottsági tagok aláírásával hitelesített, s a fönnebbi osztályzat szerint magyar nyelven szerkesztett bizonyítvánnyal láttattak el, – kivéve azokat a kik nem alkalmasnak találtattak.

Bizonyára fel fog t. szaktársainnak

ötleni a meglehetősen alkalmas osztály mellyel itt először találkozunk. A fenn idézett ideiglenes ministeri rendeletben csak igen alkalmas és alkalmas-ról van szó. – Gyarló emberi természetemet tagadnám meg ha magamba fojtánám azon megjegyzést mikép ebben én csak következetességet látok; szokatlan eltérés a ministeri rendeletről az osztályzatra nézve, és szokatlan ragaszkodás annak betüihez a felvételre nézve.

Budafalvi

Erdőszeti Lapok (1862)

Hallgatói vélemények

Az erdőszeti oktatás múltjáról, jelenéről és jövőjéről

Kedves Olvasó, immáron kétszáz éves múlttal rendelkezik az erdőszeti felsőoktatás, amely nagy büszkeséggel tölti el az egyetemünket és nem utolsósorban minket, hallgatókat is. Bár mi az alma mater évszázados múltjából csak az utolsó négy-öt-hat-hét... évét élhettük át, nagy megtiszteltetés írni Önöknek. Szeretnénk hát Önt most egy időbeli utazásra csábítani, s közben egy pár pillanatképet nyújtani arról, hogy miként is alakult annak a hivatásnak az oktatása, melyet oly sok szeretettel mondhatunk magunkénak, mikor ahogy a nóta is mondja: „Baráti körben és vidám pohárcsengés között” összejövünk.

Utunk első állomásaként, álljunk meg valahol 200 évvel ezelőtt a múltban, amikor még csak 1808-at írunk és *Wilckens Heinrich David* tartja óráit az elsőéves erdőszhallgatóknak Selmecbányán. Egy olyan idilli környezetben, amiről firmáink meséltek, és ahonnan diákéveink megannyi kedves szokását örököltük. Ahol bányász- és erdőszdiákok esténként karöltve járták a girbegurba utcákat, kezükben egy kupa sörrel, és bursch dalokat nótázva igyekeztek nem gondolni a holnapi dolgozatra. Igen a dolgozat. Az egyetlen olyan dolog egy akadémista/egyetemista számára, mely kellemetlen következményekkel járhat jövőjére nézve. Ám az oktatók és neves professzorok elnézték a gyakran a kelletténél többet italozó diákjaiknak, hogy a 3 éves diáklétet megtoldották még 1-2-3, sőt néha több évvel. Ám ne szakadjunk el „utazásunk” kiinduló

A felújított főépület...

okától, az erdőszeti felsőoktatástól. A kezdeti felismerés után, hogy a rengeteg bányafa pótlásra szorul és ennek minőségi pótlására a természet önmagában nem képes, nőtte ki magát bölcsőjéből szakmánk, és többre vágyott. Új tantárgyak jöttek és bizony mentek is, a kísérletezés így nemcsak a kutatásokban, de a tanításban is mindennappossá vált. A bölcs professzorok azonban mindig jó és erős kézzel vezették előre az akadémiát, melybe a hallgatók sikerrel szöttek bele a maguk saját különös és csodálatos diákhagyományaik romantikus szálait.

A régmúltból térjünk át a múlt századba. Az első világháború és az azt követő trianoni szerződés utáni költözés nagy veszteségekkel járt az egész Aka-

démiának. Hallgatóinak egy része nem tartott vele új hazát keresni. Az addig meglévő és folyamatosan gyarapodó ásvány- és állatgyűjtemények nagy része is elkallódott és az enyészete lett. Újra mindent fel kellett építeni máshol, egy új helyen, ami még mindig Magyarországhoz tartozott, és szívében is megmaradt magyarnak. Nem győzünk még most is elégszer hálát adni Sopron város akkori vezetőségének, hogy befogadta a selmeci tanárokat és diákokat.

Immár más keretek között, egy másik városban újjáéledt hát a főiskola, melynek oktatási és kulturális alapjait Selmecbányáról hozták, ám a falakat újra kellett építeni. Ehhez pedig nemcsak főiskola, hanem a város segítségére is szükség volt. Amikor pedig kellett, a tanárok és a hallgatók nem maradtak adósai a városnak. Sopron idegen kézre került volna, ha elődeink nem állnak ki a város mellett, és így népszavazás után a város a mai napig büszkén viselheti a nevet: Civitas Fidelissima, azaz: a leghűségesebb város. Sopron így magyar kézen maradt és az oktatás folytatható.

Nem sokkal később következett a második világháború. A harcok végétével eljövő időszakot és külső hatalom befolyását különösen nehezen élte meg a főiskola. Korlátozások és nem kívánt rendelkezések voltak ezek, melyek olykor szöges ellentétben álltak az addig kialakult képzéssel, kultúrával, értékrenddel. A bányászokat Miskolcra költöztették, a hallgatói szervezeteket betiltották, jelképeink nagy részét elvetették. De az addigra már Erdőszeti és Fapari Egyetem néven működő intéz-

mény túlélte a viharokat és az oktatás, hála a kiváló oktatógárdának, csak keveset csorbult. Az 1971-es Vadászati Világkiállítás alkalmával új reménysugár villant fel a hallgatók előtt, hogy talán visszakaphatnak, valamit titkon még mindig ápolnak múltjukból. És reménykedésük nem volt hiábavaló, hiszen visszatérhetett hagyományaink legfőbb, legszentebb ereklyéje: a walden. Talán az akkori diákok, közülük páran ma tanáraink, még máig szeretettel emlékeznek arra a pillanatra, amikor újra magukra húzhatták az erdészdiákok selmeci viseletét.

A Kedves Olvasó bizonyára tudja, hogy ekkor a képzés már a jól ismert 5 év volt. (Persze ki-ki hozzátett még pár évet, nem tudott elszakadni az alma matertől...)

Hogy zajlott az oktatás az EFE-n? – hangzik a kérdés. Idősebb erdőmérnököktől eleget hallottuk már, hogy a gyakorlatok nagy része tényleg az erdőben zajlott és a tanárok „mind szakmailag, mind emberileg” teljesen felkészültek az órákon és a vizsgán való találkozásra a hallgatókkal. Megannyi kedves és olykor szemtelen történet kering még ma is ezekről az oktatókról, akik tudásukkal, egyéniségükkel színesebbé tették az órákat és elviselhetőbbé azt a 45-90 perces, amit időnként az iskolapadban kellett eltolteni. (Hányszor emlegette fel nekünk az idősebb nemzedék *Csanády Etele* gumifejű embriókkal megtűzdelt „halk” kémiaóráit, vagy azt a történetet, amikor *Vancsura Rudolf* kertitörpéket fényképezett teljes átéléssel a botanikus kertben...)

De vissza az egyetemhez. A politikai megkötések és béklyók ellenére elindultak, bár csak kis mértékben, a külföldre induló tanulmányutak, és egy-két hallgató a „nagy közös barátság” szlogenje alatt távolabbi országokba is eljutott. De ezen utazások inkább kelet felé irányultak, ahol az egyéni szakmai fejlődés a célországok társadalmi és gazdasági helyzete miatt nem mindig volt lehetséges. Kivéve persze a botanikai látványosságokat. Aki műszaki vonalon szeretett volna elindulni, annak rendelkezésre állt az orosz technika, mely fejlett volt a maga nemében, de hogy az erdészeti értékek, valamint a környezet védelme milyen fejlettségi fokon állt... arról inkább ne is ejtsünk szót.

A tanulmányi rendszernek azonban volt egy vitathatatlanul nagy előnye: a felvételi. A professzorok, tanárok itt ténylegesen felmérhették a jelentkező diák tudását és értelmi szintjét is. Talán nem ártana elgondolkodni azon, hogy

... homlokzati díszei

erre ma is szükség lenne. Hiszen akkor az egyetem azzal foglalkozott, amivel kellett. Oktatott és nevelt, és annyi erdőmérnököt és faipari mérnököt képzett, amennyit kis hazánk el tudott tartani.

Lépjünk egyet újra az időben és vegyük nagyító alá a rendszerváltás utáni időszakot egészen 2002 szeptemberéig. Új időszak jött, és új lehetőségek nyíltak. Ahogy azonban a modern, nyugati világ megvetette a lábát nálunk, átalakult az addig megszokott felsőoktatási támogatási rendszer. Az egyetem (és itt az ország minden egyeteméről szó van) immár nem úgy kapott állami támogatást, ahogy eddig, hanem kicsit csúnya szóval élve úgynevezett fejpénz járt minden egyes hallgató után. Így azok az egyetemek jártak jól, melyek nagy létszámú hallgatóval rendelkeztek. Az EFE megérezvén e változásokat és azt, hogy a gazdasági élet mennyire fontos szerepet fog betölteni az elkövetkezendőkben, beindította a közgazdaságtudományi képzést. Ez azonban azzal járt, hogy egy új kar érkezett az addigi kettőhöz, és az Erdőmérnöki és a Faipari Mérnöki Kar mellé társult a Közgazdaságtudományi Kar. Az EFE így névváltoztatásra kényszerült, s így voltak olyan hallgatók, akik az Erdészeti és Faipari Egyetemen kezdtek, de már a Soproni Egyetemen tették le az államvizsgát.

Maga az Erdőmérnöki Kar is bővült. 1993-ban elindult a levelező Vadgazda Mérnöki Szak, mely a kezdetekben nagy sikernek örvendett és a munkaerőpiacon a maga nemében keresett végzettségnek számított. 1995-ben útjára indították a Környezetmérnöki Sza-

kot, mely az országban zajló többi környezetmérnöki képzéshez képest inkább az ökológia irányra fektetett hangsúlyt. 2002-ben az 5 éves Környezettudományi Szak került bevezetésre ugyanúgy, mint a Vadgazda Mérnöki Szak nappali tagozatos változata, amely 3 év alatt biztosított főiskolai szintű diplomát. 3 éves képzés lett szintén a 2003-ban indított Természetvédelmi Mérnöki Szak is, amelyen 2007-től már MSC szintű (+2 éves) oktatás is folyik

Reméljük, hogy a Kedves Olvasó még tudja követni az idő fonalát, hiszen már nem járunk messze a jelentől. Mint azt már leírtuk az előbbiekből, csak 5 évet kell visszamennünk ahhoz, hogy 2002 szeptemberében ismét egy új egyetemre iratkozhattak be a hallgatók. Ez pedig a Nyugat-Magyarországi Egyetem volt, mely immár 7 karral rendelkezett 4 városban. És ebben az évben az Oktatásiügyi Minisztérium által kiadott rendelet szerint beindult egy másik, teljesen új képzési forma, a kredités képzés. Ez az oktatási metódus a régi 2002 előtől abban tért el, hogy több tantárgyunk lett és minden egyes tantárgyhoz számokat rendeltek (ezek az ún. kreditpontok), amelynek pontos megfogalmazását alig tudják páran. Ha megkérdeznénk egy mai egyetemistát, mi is az a kredit, valószínűleg 3 féle választ kapnánk:

„Hát az egy olyan pont...”

„Az amit gyűjteni kell, mert kirúgnak.”

„Az olyan, hogy minél több van belőle annál több az ösztöndíjam.”

Ez azonban úgy gondoljuk némi magyarázatra szorul a Kedves Olvasó felé:

A valóságban ezek a kreditpontok a hallgatóknak az egyes tantárgyakra való időráfordítását fejezi ki órákban, amely nem foglalja magába az adott tantárgy előadásán, illetve gyakorlatán való részvételt. Elméletileg... Azt már döntse el magában a Kedves Olvasó, hogyha a dendrológia *Bartha Dénesnél* csak 2 kreditpont volt nekünk, vajon elég-e heti két órát foglalkozni a fás növények rendszertanával ahhoz, hogy a végén ne hangozzon el a már szállóigévé lett mondat: „Apám! Ez kevés lesz...”

Egy félévben a mintatanterv alapján haladó hallgató 30 kreditet teljesít. A 4. szemeszterben, azaz a második év végén van egy ún. kreditvizsga, amelyben megállapítanak egy kreditösszeget, melyet ha a hallgató nem teljesít, elbocsátják az egyetemről.

És, hogyan kapcsolódik az ösztöndíj a kredithez? Az egyes tantárgyakból kapott jegyet megszorozzák a tantárgy kreditértékével, és elosztják a mintatan-

tervben meghatározott harmincas értékkel, és ez alapján az érték alapján számolják ki az ösztöndíj-átlagot. Tehát egy sarkított példa: ha felveszünk egy félévben 75 kreditet és minden tárgyból 2-esre vizsgázunk, a végén 5-ös ösztöndíj-átlagunk lesz...

Ugyanakkor a kreditrendszer magával vonta egy új számítógépes szoftverrel való birkózás üdítő folyamatát is, melyet Neptunnak neveznek. Ezen program segítségével jelentkezünk vizsgára, fizetünk UV-díjat és gyakrabban omlott össze, mint ahányszor látni kapatos egyetemistát Sopronban. Bővebb tárgyalásra viszont hadd ne térjünk ki, nekünk is fél évbe került mire beletanultunk. (És nemsokára jön az újabb verzió...)

De miért jó ez kreditrendszer? – tehetnénk fel a kérdést. Nos azért, mert így a hallgató szabad kezet kap. Maga állíthatja össze az órarendjét, mindössze a tantárgyak egymásra épülésére kell figyelnie. Valaki nem hallgathatja le először az Erdészeti úttervezést, és csak utána a Statikát vagy a Matematikát. Valamint egyszerűbbé vált az áthallgatás más karokra.

Az Oktatási Minisztérium rendelkezései sokszor lehetetlen helyzet elé állítják oktatóinkat is. Ma már nem elég, ha valaki „szimplán” jó tanár. Ma, aki az egyetem vezetésében részt vesz, egyszerre kell egy jogász, egy közgazdász, egy politikus, egy erdész és végül, de nem utolsósorban egy oktató fejével gondolkodnia. Beláthatjuk hát, hogy nem meglepő, ha olykor tanáraink az örület szélén állnak... Nem is beszélve arról, hogy a folyamatosan érkező gazdasági intézkedések hatására a nadrágszíjat valahol szorítani kell. Ez pedig sajnálatos módon olykor tanulmányutak rövidülését jelenti, vagy pedig teljes elmaradását. A gyakorlati órák is egyre kevesebbek lesznek. A jelenlegi állami támogatás mellett ez nem finanszírozható. De legalább a képzés 5 éves volt...

Most pedig Isten hozta a Kedves Olvasót a jelenbe. Egy olyan felsőoktatási rendszerbe, mely ellen az egész magyarországi felsőoktatás tiltakozott. A 2006-ban beiktatott rendszer ugyanis sokkal több mindent megváltoztatott, és még meg is fog változtatni. Ez a két-szintű BSC., MSC. (3,5 + 2 év) oktatás az igazi feketeleves.

A BSC., vagyis a főiskolai szint 6 féléves elméleti és 1 féléves gyakorlati képzésből áll. Ez a gyakorlati félév kiváltja majd az elmaradt tanulmányuta-

kat, amit reményeink szerint erdőgazdaságoknál és az Mgszh-nál tölthetnek le a jelen és jövő balekjai. A megszerzett diploma értéke pedig előzetes (és óvatos) becslések szerint egy főiskolai szintű diplomával lesz egyenlő.

Az „eredeti”, tehát az okleveles erdőmérnöki diplomát pedig további két év tanúlással az MSC oktatással lehet megszerezni. Az Erdőmérnöki Szakon ennek az MSC tantervnek a kidolgozása egyelőre még folyamatban van. Előzetes tervek szerint a vezetés szeretné ezt a 2. szintű képzést ökológiai irányokba eltolni, azonban kérdésessé válik, hogy ezt a határt meddig lehet kitolni, és mikortól válik értelmetlenné az erdőmérnök szóban a „mérnök” minősítés.

De ne keseredjen el a Kedves Olvasó. Pozitív dolgok is történnek. Például a pénzügyi hiányok ellenére sikerült az egyetem épületeit helyreállítani, és olyan infrastruktúrát létrehozni, ami talán példaként is szolgálhat más egyetem számára. Ilyen a számítógépes hálózatok fejlesztése, az informatikai és kémiai laborok magas fokú elvárásoknak is megfelelő felszereltsége. Új laborral és laborrészlegekkel gazdagodhatott a Termőhely Tanszék is, valamint teljes felújításra került a Vadgazda Intézet. Sajnos félig elvesztette romantikáját a régi kollégium a felújítás során, de azért mi ugyanazok maradtunk, az épület pedig csak egy új „ruhát” kapott. A kollégiumokra azért ráfért a megújulás, hiszen elég régóta voltak olyan állapotban, hogy az ÁNTSZ még a lábát sem merte betenni az ajtón...

A külvilág felé való nyitásunkat talán az jellemezné a legjobban, hogy az európai uniós kapcsolatokat igyekezzünk maximálisan ápolni, ennek következtében lehetőségek nyílnak olyan egyéni ösztöndíjakra, amelyet más-más orszá-

gokban tölthet el a hallgató. Többek között Spanyolországban, Finnországban, Németországban, Görögországban. Újra felvettük a kapcsolatot kelettel, és diákcsera kapcsolat létesült a szentpétervári erdészeti egyetemmel is.

S, hogy mi lett a régi egyetemi hagyományokkal? Köszönik, jól vannak, és örülnek, hogy akad még pár diák, akik teljes szívvel és lélekkel élik meg őket. Megszaporodtak a szakestek, a gyesnyótoros czéczők, és a tanulmányi vadászatok után még mindig tele van a kollégiumi konyha tollal és csontmaradékokkal. Néha esténként felcsendül pár nóta, és a városiak még mindig nem szeretik a szakestről hazafelé tartó italos és nótáskedvű diákokat. Jölesik néhány olyan értékre vigyázni, amit firmáink hagytak ránk, és jó dolog továbbadni azoknak a bides balekoknak, akik ugyanolyan nagyképű, beképzelt setét hadként érkeznek meg az egyetemre, mint mi annak idején. Jó, hogy a kollégiumban nem kell bezárni a szobák ajtaját, és a segítségért sem kell messzire menni. És jó, hogy megmaradt a régi köszöntés, mely mindenkinek kijár, aki az egyetem területére téved: „Jó szerencsét!”

Mindezen pro és kontra -érveket figyelembe véve, nem tehetünk mást, mint bizakodunk. Mint Noé, mi is várjuk vissza a galambot, csőrében a zöld gallyal, hogy az erdészeti felsőoktatás visszatérhet majd újra az oktatás nyugodt és békés földjére, ahol nem önt el a szervezeti átépítések örvényeitől, az egyetemi jogszabályok hullámaintól és a politikai csatározások viharjaitól tajtékzó özönvíz.

Jó szerencsét! Üdv az erdésznek!

2007. október 29.

Az Erdőmérnöki Kar hallgatói

Fotó: **Pápai Gábor**

Részeg szarvasok

Támolygó, tántorgó dámszarvasokra figyelték föl több ízben is a cseh erdőben. Azt is megfigyelték, hogy a közelben mindig voltak repceföldek. Az őszi vetésű ipari növény jól bírja a mínusz fokokat is: télen ugyan hajtásainak egy része megfagy, jó regenerálódó képessége miatt tavasszal akkor is gyorsan „lábra kap”, ha elmaradt a hótakaró, amelynek hiánya például az őszi vetésű kalászosokban rendre tetemes kárt okoz. A megfagyott repcehajtások a rothadás kezdeti állapotában olyasmi ízű-

ek lehetnek e növényt egyébként kedvelő dámok számára, mint a mi tudatosan erjesztett savanyú káposztánk. Az erjedés közben keletkező cukrok idővel azonban etanollá alakulnak át, s az a szeszes italok fogyasztásához hasonló hatást vált ki az állatokban, miközben idegrendszeri zavarok, károsodás is fellép szervezetükben. Főképp az utóbbi megelőzése végett a cseh erdészek kihelyezett kukoricával stb. terelik el a repceföldekről az állatokat.

(Élet és Tudomány)